

Kracík, Vladislav

Studio Hořící žirafy : Olomouc 1995-2003

Theatralia. 2011, vol. 14, iss. 2, pp. 72-76

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/115943>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Vladislav Kracík /

Studio Hořící žirafy

Olomouc 1995–2003

Studio Hořící žirafy bylo založeno v roce 1995 a téměř deset let bylo v Olomouci jedinou alternativou k tradičnímu Moravskému divadlu Olomouc (MDO). Vznik, existence i samotná originální poetika souboru byla spjatá s osobností Davida Drábka, který byl autorem a zároveň téměř výhradním režisérem všech inscenací uváděných ve Studiu Hořící žirafy.

David Drábek se v roce 1992, ještě jako student Univerzity Palackého, setkal na semináři autorské tvorby s Darkem Králem a společně napsali divadelní hru *Sousta*. Hra se dostala do finále tehdy prvního ročníku soutěže Nadace Alfréda Radoka o nejlepší původní dramatický text. Tento úspěch byl impulzem pro vznik dalšího textu *Hořící žirafy*, který byl inscenován v roce 1993. Autorem i režisérem byl David Drábek, Darek Král složil pro inscenaci scénickou hudbu (Král se stal následně autorem hudby všech inscenací Studia Hořící žirafy). První herecký soubor vznikl na základě konkurzů a byl tvořen převážně středoškolskými a vysokoškolskými studenty a několika přizvanými profesionálními herci MDO. V roce 1994 napsal Drábek text *Jana z parku*, za který získal v soutěži o nejlepší původní divadelní hru cenu Alfréda Radoka. Inscenace *Jana z parku* měla v Drábkově režii premiéru 21. dubna 1995 v Prostějově a právě tato událost je považována za vznik Studia Hořící žirafy. Oproti předcházející tvorbě totiž došlo k několika významným změnám. Inscenace vznikla pod provozní a organizační záštitou MDO, dramaticky se také změnil poměr amatérských a profesionálních herců, neboť jádro souboru už tvořili téměř výhradně herci MDO. O rok později v podstatě ustálený soubor nastudoval další Drábkův text *Varila myšička myšičku* (1996) a vzniklá inscenace se stala první z řady moderních autorských kabaretů, které vytvořily nejvýraznější a zároveň nejznámější linii v tvorbě Studia Hořící žirafy (*Kostlivec v silonkách*, 1996; *Kostlivec: vzkříšení*, 2002). Studio ale také dále pokračovalo

v linii Drábkových nekabaretních textů (*Kosmická snídaně aneb Nebřenský*, 1996; *Švédský stůl*, 1998). Režisérem všech inscenací byl David Drábek.

Studio Hořící žirafy dlouho nemělo vlastní divadelní prostor. Jako stálý host postupně působilo na několika různých místech v centru Olomouce, ať už na půdě stagiony (Divadlo hudby) či hudebních klubů (S-klub, Jazz Tibet Club). V roce 2000 rozhodla Rada města Olomouce o rekonstrukci bývalého Hudebního divadla v Hodolanech a vybudování tzv. Hořícího domu. Ředitelství MDO jmenovalo do funkce manažerů tohoto prostoru Davida Drábka a Darka Krále. Ti společně vytvořili projekt Hořícího domu jako multikulturálního centra, kde měly kromě divadelních inscenací probíhat také vernisáže, koncerty, filmový klub či večery poezie. Hořící dům byl po částečné rekonstrukci otevřen v roce 2001 a Studio Hořící žirafy zde kontinuálně navázalo na svoji dosavadní činnost, přeneslo do nového prostoru starší inscenace, vytvořilo druhou verzi *Jany z Parku* a v premiéře uvedlo kabaret *Kostlivec: vzkříšení*. V roce 2002 byl přizván ke spolupráci režisér Zdeněk Janáček, tehdejší student filmové a divadelní vědy na FF UP, který inscenoval ve Studiu coolness dramaturgu: *Jako naprostí šílenci* Williama Mastrosimoneho (2002) a *Roberto Zucco* od Bernard-Marie Coltese (2003). Po slibné první sezoně se však začaly projevovat zásadní rozpory mezi Studiem, MDO a olomouckou radnicí. Neshody finanční, technické (půjčování techniky, využívání hereckého souboru MDO) i umělecké vyvrcholily po premiéře inscenace *Roberto Zucco*, kdy ředitel MDO Daniel Wiesner kvůli nevhodnému vyznění inscenace odvolal Davida Drábka z funkce uměleckého šéfa Studia. Tento krok způsobil hlasitý nesouhlas divadelníků i teatrologů a nastolil otázku jediného možného řešení: osamostatnění Studia, které by bylo možné navýšením městských dotací pro MDO. I přes mohutnou podporu odborné i laické veřejnosti ale radnice potřebné peníze na osamostatnění neschválila, a tak Studio Hořící žirafy ukončilo k 1. 1. 2004 svou činnost.

Dominantním prvkem inscenací Studia Hořící žirafy byl vždy dramatický text, což bylo dáno především spojením Drábka jako autora a zároveň režiséra. Mezi základní rysy patří uvolněná imaginace, rozbíjení klasických dramatických postupů jak v kompozici, tak v jeho ději, narušování kauzality, hojně využívání antiiluzivních prvků, stejně jako popkulturních aluzí. Typický je Drábkův anekdotický způsob vyprávění (na způsob Woodyho Allena či Toma Robinse), jehož hlavním principem je neustálé vršení desítek situací, motivů, gagů, narážek, skečů, parafrází či nejrůznějších odkazů. Roztříštěný fragmentární charakter vyprávění odkazuje k Drábkově typickému kabaretnímu principu, a to nejen v kompozici textu, ale také v režijních postupech. I přes primární komediální charakter ovšem vždy zůstává konkrétní závažné téma, ke kterému jednotlivé části odkazují a které obvykle rezonuje v závěru. Opa-

kujícími se tématy jsou média, češství, krize identity, rozpad klasického chápání rodiny, samota či neschopnost navázání komunikace. Výrazným prvkem je také křehká, melancholická linka propojující témata dětství, fatální komplexy a outsiderovství. Žánrově se tvorba Studia pohybovala mezi kabaretem, groteskou a tragikomedii. Mezi další charakteristické rysy patří osobnostní herectví, propojování amatérů s profesionály, stejně jako míšení velkých vznešených témat s pokleslými žánry a zdroji. Svůj podíl na poetice Studia Hořící žirafy měli i další tvůrci, jako spoluzakladatel a hudebník Darek Král či výtvarnice a scénografka Alžběta Vlachová. Mezi herce Studia, kteří určovali styl inscenací, patřili Pavel Juřica, Rudolf Máhrla, Adrián Jastraban, Filip Čapka, Dita Vojnarová, Lubor Novotný, Dušan Urban, Marek Zahradníček nebo Bohdana Pavlíková.

Studio Hořící žirafy bylo prostorem experimentálním, studiovým. Jeho tvůrci se během deseti let propracovali z pozice nadšených amatérů až do polohy profesionálních divadelníků, kteří tvořili oceňované inscenace. I přes krátkou existenci zanechalo Studio Hořící žirafy v českém alternativním divadle výraznou stopu, a to zejména svojí originální a v kontextu 90. let novátorskou poetikou založenou na kabaretní postmoderní koláži s výraznými prvky politické a společenské satiry. Významně tak přispělo k znovuobjevení žánru nového kabaretu po česká jeviště.

Studio Hořicí žirafy

OTEVÍRÁ

ÚNOR 2003

so 1. DAVID DRÁBEK kostlivec: vzkříšení
 ... premiéra kabaretu Studia Hořicí žirafy!!!
 ... bonus: LOCO FOCO, koncert dvorní skupiny Hořického domu!!

ne 2. DAVID DRÁBEK kostlivec: vzkříšení
 ... 2. premiéra kabaretu Studia Hořicí žirafy.

ne 9. DAVID DRÁBEK jana z parku II
 ... hra o dvou půlich Studia Hořicí žirafy.

čt 20. BERNARD-MARIE KOLTĚS roberto zucco
 ... příběh normálního a slušného vraha.

so 22. BERNARD-MARIE KOLTĚS roberto zucco
 ... příběh normálního a slušného vraha.

po 24. DAVID DRÁBEK kostlivec: vzkříšení
 ... pokračování kabaretu "Kostlivec v silonkách".

st 26. DAVID DRÁBEK vařila myšička myšičku
 ... kabaret Studia Hořicí žirafy.

pá 28. WILLIAM MASTROSIMONE jako naprositý šilenci
 ... smrt režiséra v celovečerní jednoaktovce.

(začátky představení vždy v 19:00)

HORIČÍ DŮM

(bývalé Hudební divadlo; tram. 4 a 5, směr Hodolany, zast. ČSAD, 100m vpřed)

Plakát Hořického domu.

Z Dokumentačního centra dramatických umění FF UP.

Bibliografie:

- KRACÍK, Vladislav. 2004. *Studio Hořící žirafy – pokus o zhodnocení autorové scény*. Oborová práce. FF UP, Olomouc, 2004.
- DVOŘÁK, Jan, HULEC, Vladimír. 1996. *Příští vlna – Next wave: antologie alternativy, okraje a undergroundu v českém divadle 90. let*. Praha: Pražská scéna, 1996.
- KŘÍŽ, Jiří P. 1999. S kostlivcem se smějeme sami sobě. *Právo*, 24. 7. 1999, s. 17.
- KŘÍŽ, Jiří P. 2003. Kabaret ostrý jako břitva je podezřelý. *Právo*, 6. 2. 2003, s. 15.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 1996. *Čas malých divadel*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1996.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 2002. Drábkův úzkostný obraz světa. *Divadelní noviny*, 2002, č. 1, s. 6.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 2003. Dráždivý a úzkostný Roberto Zucco. *Lidové noviny*, 9. 1. 2003, s. 25.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 2004. Hořící žirafy – druh, který definitivně zanikl. *Divadelní noviny*, 2004, č. 10, s. 10.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 1995. Jana z generačního parku. *Lidové noviny*, 30. 5. 1995, s. 20.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 2003. Oživlé postavy ze světa reklamy. *Lidové noviny*, 27. 3. 2003, s. 10.
- LAZORČÁKOVÁ, Tatjana. 2000. Studiové aktivity v olomoucké činohře. In STEINMETZ, Karel (ed.). *Almanach MDO*. Olomouc: MDO, 2000, s. 131–137.
- RESLOVÁ, Marie. 1995. David Drábek. *Svět a divadlo*, 1995, č. 3, s. 156–160.
- RESLOVÁ, Marie. 2000. O nesamozřejmém úspěchu. *Divadelní noviny*, 30. 5. 2000, s. 3.
- RESLOVÁ, Marie. 2003. Divadelním kritikům se nelíbí, že zanikne malá olomoucká scéna. *Mladá Fronta Dnes*, 13. 12. 2003, s. C/3.
- ŠTEFANIDES, Jiří (ed.). 2008. *Kalendárium dějin divadla v Olomouci*. Praha: Pražská scéna, 2008, s. 227–233.